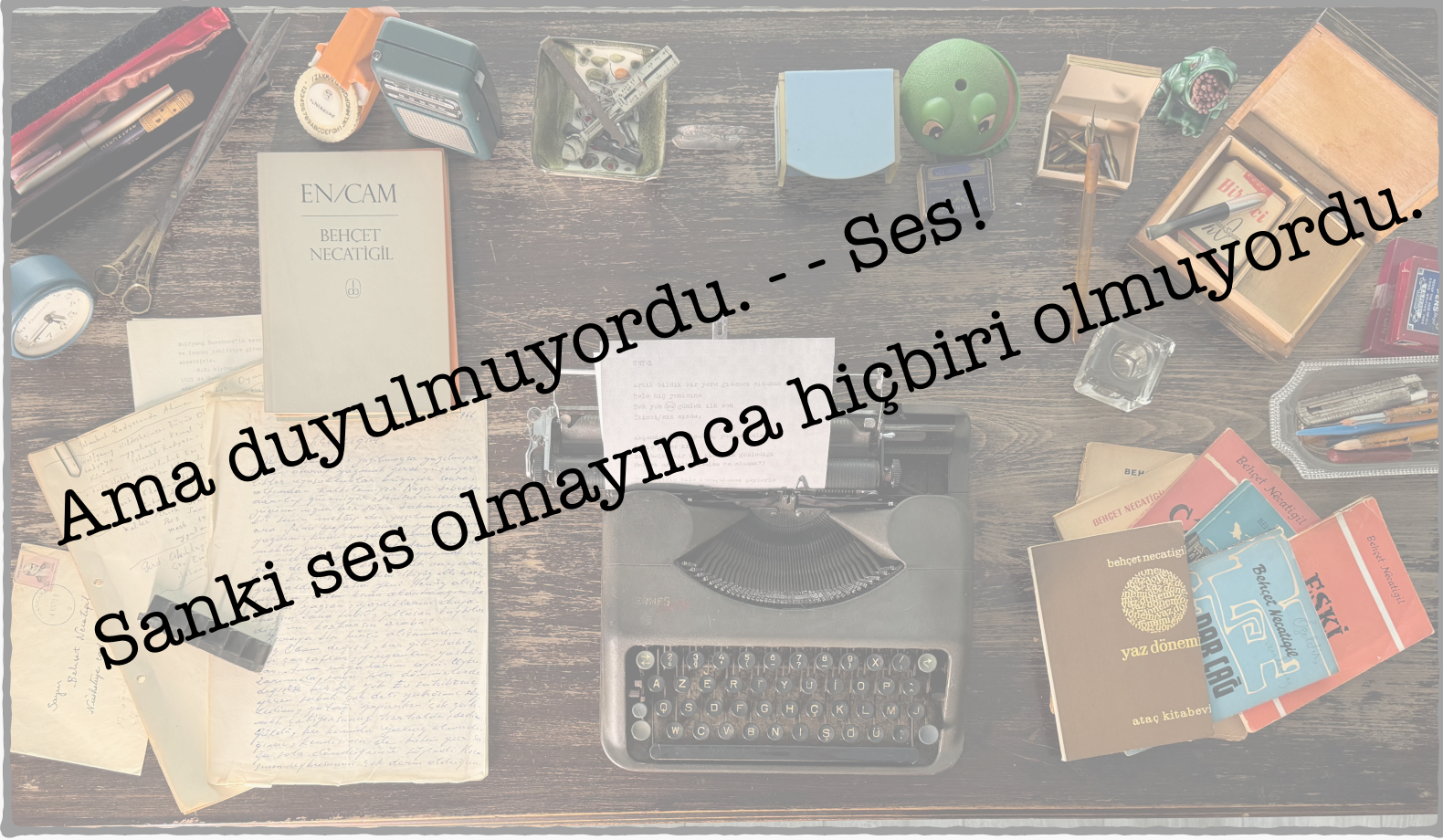

AYLIK BÜLTEN

İÇİNDEKİLER

Yeni eklenenler

Haberler

Siteden örnekler

Kronoloji'de bu ay

Mini röportajlar

Eşyalar Mezarlığı

HABERLER...

• “Serin Mavi” Bestesi Yayınlandı

Bade Nosa'nın Gülten Akın ve Behçet Necatigil şiirlerinin bestelerinden oluşan “Şiir Eski Suç Ortağımız” albümündeki “Serin Mavi” şarkısı Bülent Ortaçgil düetiyle yayımlandı.

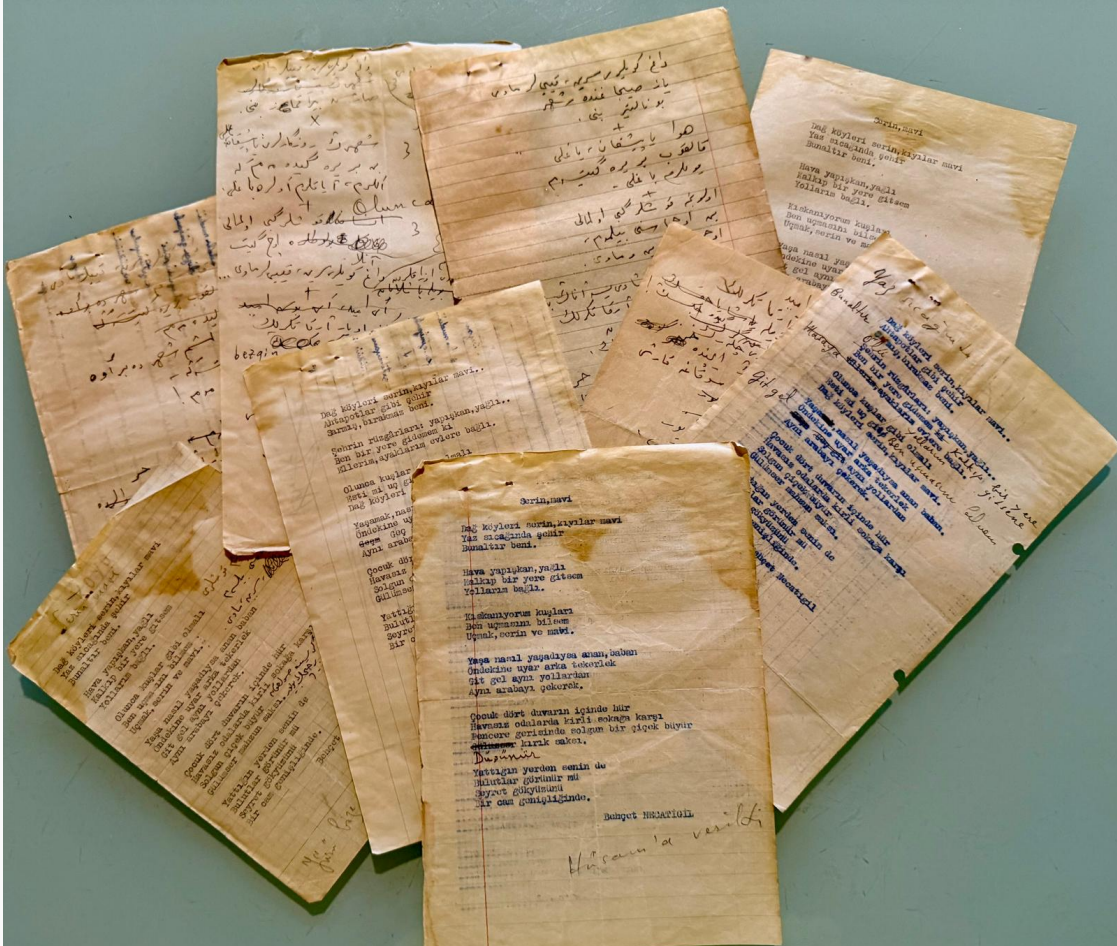
Albümdeki Gülten Akın şiirleri, 2025'te Bade Nosa'nın Birsen Tezer, Can Güngör, Nilipek. ve Simgе Pınar'la yaptığı düetlerle dinleyicilerle buluşmuştu.

Necatigil şiirlerinden oluşan ikinci bölüm “Serin Mavi”nin ardından “Dağlarda Ateşler Yandıkça”, “Yıldızlarda Uyku” ve “Gözleri Badem” besteleriyle devam edecek.

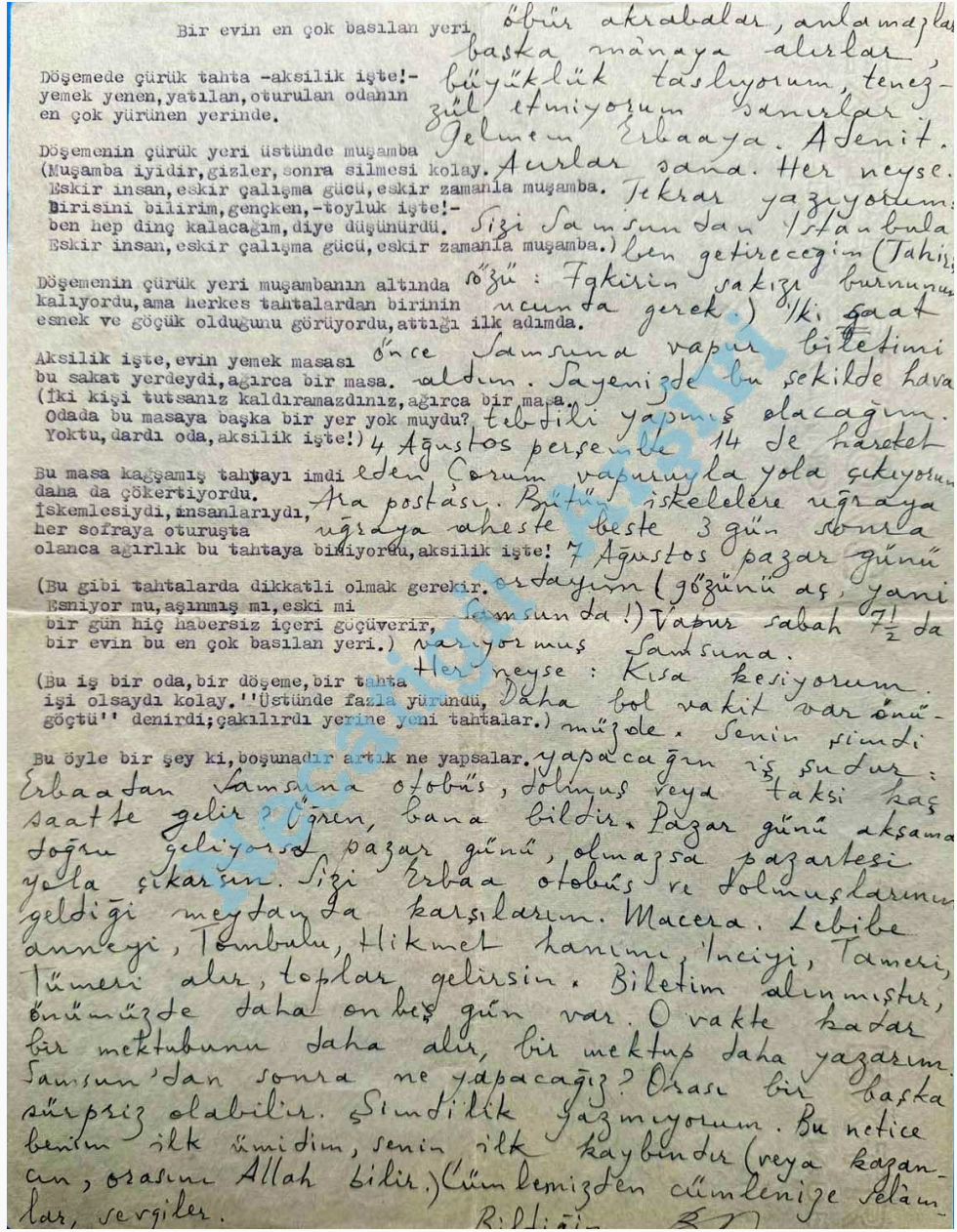
Dinlemek için: <https://open.spotify.com/intl-tr/track/51ak1Yd32p9qim3dRhSMLS?si=82ae49915e404f65>

“Serin Mavi” şiirinin müsveddeleri bir arada. “Hüsam’a verildi” notu olan son taslak, Hüsametdin Bozok’un çıkardığı *Yeditepe* dergisinde yayımlanmıştı (Sayı 21, 15 Eylül 1952).

MÜSVEDDELERİ'NDEN "Terkler"

"Sakat Tahta Üzerine Deneme" adlı yarım kalmış şiirin

"Bir Evin En Çok Basılan Yeri" başlıklı

müsveddelerinden birinde boş kalan yeri, yaz tatilinde

Erbaa'ya giden eşine yazdığı 19 Temmuz 1955 tarihli

mektubun devamı için kullanmış (Serin Mavi,

genişletilmiş 4.baskı, YKY, 2017) [https://](https://necatigilinodasi.com/musveddeleri/sakat-tahta-uzerine-deneme-2/)

[necatigilinodasi.com/musveddeleri/sakat-tahta-uzerine-](https://necatigilinodasi.com/musveddeleri/sakat-tahta-uzerine-deneme-2/)

[deneme-2/](https://necatigilinodasi.com/musveddeleri/sakat-tahta-uzerine-deneme-2/)

Künye

Katalog numarası: BN.BIO.02.04.0007

Tarih: 19 Temmuz 1955

Dil: TR

Etiketler: [adenit](#), [Bir Evin En Çok Basılan Yeri](#), [Çorum](#), [Erbaa](#), [Huriye Necatigil](#), [Lebibe Korkut](#), [mektup](#), [müsvedde](#), [Necatigil](#), [Samsun](#), [Serin Mavi](#), [şiir](#), [Tahir Alangu](#), [terk](#), [Tokat](#), [YKY](#)

Katkıda bulunanlar: Behçet Necatigil

Belge türü: Taslak

Baskı türü: Daktilo, El yazısı

Hak sahibi: Necatigil ailesi

Kataloglayan: Serenad Demirhan

NECATİGİL KRONOLOJİ'SİNDE EKİM...

- **17 Ekim 1927:** "Küçük Muharrir" dergisini çıkarmaya başlar.
- **1934:** "Beşiktaş-Ortaköy" şiirini yazar, şiir 1936 Nisan'ında Varlık'ta yayınlanır.
- **1 Ekim 1935:** Basılan ilk şiiri "Gece ve Yas" Behçet Necati imzasıyla Varlık'ta yayımlanır.
- **16 Ekim 1937:** Almanca kursu için gittiği Berlin'den, yakın dostu Tahir Alangu'ya son mektubunu yazar.
- **1940:** İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden birincilikle mezun olur.
- **9 Ekim 1941:** Tayin olduğu Mehmet Çelikel Lisesi'nde öğretmenlik yapmak üzere Zonguldak'a gider.
- **1943:** Askerliğini levazım subayı olarak İzmir'de yapmaya başlar, Kasım 1945'te terhis olur.
- **19 Ekim 1949:** Huriye Korkut'la, aile arasında kıyılan bir nikâhla evlenir ve Valideçeşmesi, Setbaşı Sokak, 22 numaraya taşınırlar.
- **11 Ekim 1953:** "Hoffmann (1776-1882)" başlıklı yazısı Vatan Sanat Yaprakçı'nda yayımlanır.
- **24 Ekim 1954:** "Sait Faik günü" etkinliği için Adapazarı'na gider.
- **1 Ekim 1955:** 19 müsveddesi olan "Sevgilerde" şiiri Varlık dergisinde yayımlanır.
- **15 Ekim 1962:** 28 müsveddesi olan "Panik" şiiri Varlık dergisinde yayımlanır.
- **9 Ekim 1963:** Son kez kışlık kömür alır.
- **11 Ekim 1964:** Beşiktaş'ta Nüzhetiye Caddesindeki Deniz Apartmanı'nın 4. katına taşınırlar.
- **7 Ekim 1965:** "Üç Turunçlar" adlı radyo oyunu İstanbul Radyosu'nda seslendirilir.
- **15 Ekim 1968:** "Bendeki Sabri Esad" başlıklı yazısı Varlık'ta yayımlanır.
- **1969:** "Yazı", "Küskün Yolcunun Türküsü" ve "Orman" şiirleri Yeni Dergi'de yayımlanır.
- **23 Ekim 1969:** Martin Walser'den çevirdiği "Bitmeyen İkinci" adlı oyun, İstanbul Radyosu'nda seslendirilir.
- **1970:** "Kırağı", "Gömlek", "Sınav", "Çatışma", "Ölü Boy" ve "Merdiven" şiirleri Yeni Dergi'de yayımlanır.
- **1972:** Çapa Eğitim Enstitüsü'nden emekli olur.
- **1973:** "Eski Sokak" şiiri Varlık dergisinde yayımlanır.
- **23 Ekim 1974:** Tahsin Saraç "Solgun Bir Gül Dokununca" şiirini Fransızcaya çevirir ve Necatigil'e "En sevdiğim şiirin" notuyla gönderir.
- **8/9 Ekim 1975:** Demirtaş Ceyhun'un "Apartman" kitabıyla aldığı 1975 Türk Dil Kurumu Hikâye Ödülü'nü kutlama yemeğinde "sız" redifli bir kaside yazar.
- **20 Ekim 1977:** "Temmuz" oyunu Radyo TRT-1'de seslendirilir.
- **3-7 Ekim 1977:** Tutzing'de düzenlenen "Çağdaş Balkan Edebiyatları" seminerine katılmak üzere Almanya'ya gider.
- **13/14 Ekim 1979:** İlk torununun doğumunun kutlandığı akşam yemeğinde "Mehmet Esemem'in doğumuna ve bu akşamki toplantıya şiir" başlıklı son kasidesini yazar.
- **13/14 Ekim 1979:** Hastaneye yatmadan önceki son şiirlerden biri olan "Bir Hasta, Bir Ölü"yü yazar.
- **22 Ekim 2022:** Necatigil'in MSGSÜ'ye bağışlanan arşiv malzemelerinin de yer aldığı "Edebiyat Müzesine Önsöz" sergisi Tophane-i Âmire Kültür ve Sanat Merkezi'nde açılır.

MINİ RÖPORTAJLAR

Bu bölümde, Necatigil'in eserlerinin farklı kuşak ve alanlardaki kişilerde bugün nasıl karşılık bulunduğunu, kesişme noktalarını, bıraktığı izleri, var olan ancak kayda geçmemiş kimi bilgileri kayıt altına almayı amaçlıyoruz.

Bu ayki röportaj konuklarımız Necatigil'in torunları Mehmet Esemen, Emre Can Sarısayın ve eşi Bade Nosa.

Gülten Akın ve Behçet Necatigil şiirlerinin bestelerinden oluşan “Şiir Eski Suç Ortağımız” albümündeki “Serin Mavi” şarkısının Eylül ayında yayımlanmasından hareketle; müzisyenlerle besteledikleri şiirleri, Necatigil'in onlardaki izlerini ve yansımalarını konuştuk.

Sağdaki fotoğraf, 2016 yılında MSGSÜ'de düzenlenen sempozyumdaki konserden (soldan sağa Emre Can Sarısayın, Bade Nosa ve Mehmet Esemen)

Bade Nosa

Necatigil'le ilk ne zaman karşılaştınız ve nasıl bir iz bıraktı sizde? Bugün baktığınızda en çok hangi şiiri öne çıkıyor?

Ben de sanırım yaşıtlım pek çok çocuk gibi Necatigil'in şiirleriyle ilk kez ilkokul yıllarında karşılaştım ama bunu çok sonraları fark ettim. Yıllar önce bir okul ödevi için hazırladığımız Atatürk şiirleri kitapçığını yeniden elime aldığımda, içine bir Behçet Necatigil şiiri de eklemiş olduğumu gördüm. Necatigil'i gerçekten okumaya ve onun şiiriyle kişisel bir bağ kurmaya başlamam Emre Can'la tanıştıktan sonra oldu. O yaz bulabildiğim bütün şiirlerini neredeyse soluksuz okuduğumu, beni çarpanların altını çizdiğimi, çok sevdiklerime tekrar tekrar döndüğümü hatırlıyorum. Benim şairlere âşık oluşum

biraz da şiirlerini okurken bir yandan onların şarkılarını kulağımda duymamla eşzamanlı ilerliyor. Bir şiir bazen daha ilk okumada bana melodik bir alan açıyor; ritmi, kelimelerin birbirine değme biçimi, bazı dizelerin nefesi müziği çağırıyor. Necatigil'de bunu çok yoğun yaşadım. Özellikle o müthiş yalınlıkla, gündelik hayata çok yakın görünen sözcüklerin içinden birdenbire son derece derin ve sarsıcı bir yere ulaşabilmesi beni hep etkiledi. Bazı şiirleri sanki şarkıya dönüşmeye zaten çok yakınmış gibi gelir bana. Ben de yıllar boyunca en çok o şiirlerin çevresinde dönüp durdum. Bütün bunların arasında “Küskün Yolcunun Türküsü” sanırım beni hâlâ en derin yerimden vuran şiiri. “Şimdi hangi kitaplardan öğreneceksiniz onu, / Gelmiyorsa bazı şeyler çocukluktan geçerek” dizelerini ilk okuduğumda gözlerimden sicim gibi yaşlar aktığını hatırlıyorum. İnsanın çocukluğunda eksikliğini duyduğu, yaşayamadığı, mahrum kaldığı şeylerin sonradan öğrenilenlerle kapatılamayacak kadar derin yaralar bırakabileceğini yine son derece sade bir biçimde insanın yüzüne çarpan iki dize bunlar. Bugün de Necatigil'i düşündüğümde ilk aklıma gelen şiirlerden biri hâlâ o. Zaten “Küskün Yolcunun Türküsü” de neredeyse okur okumaz bestelemeye koyulduğum ve 2020 yılında yayımladığımız ilk Necatigil bestemiz olmuştu.

Gülten Akın ve Behçet Necatigil Şiirlerinin bestelerinden oluşan ‘‘Şiir Eski Suç Ortağımız’’ albümü fikri nasıl oluştu, bu iki Şairin bir araya gelmesini sağlayan neydi? Yorumladığınız Őarkıların her birinde size farklı kuŐaklardan isimlerin eşlik etmesi dikkat çekiyor. Onlarca yıl önce yazılmıŐ bu Şiirleri bugün bu isimlerle birlikte yorumlamanın sizin için nasıl bir anlamı var? KuŐaklar arası bir etkileŐimden söz etmek mümkün m?

En sevdiğim Őairlerden olan Gülten Akın ve Behçet Necatigil’in Őiirlerinde birbirini tamamlayan bir tını, okurun içine usulca sızan ve insanı biraz da böyle bir yerden kendine hayran bırakan bir incelik olduğunu düŐünürüm hep. Şiir dünyaları bazı açılardan oldukça farklı, ama bir o kadar da birbiriyle konuŐan iki dünya. İkisinde de beni çok güçlü biçimde yakalayan bir yalınlık ve yakınlık var; ama aynı zamanda anlamak için emek, dikkat ve bazen zaman isteyen çok katmanlı bir metafor dünyası da. ‘‘Şiir Eski Suç Ortağımız’’ albümü fikri de aslında uzun zamandır bu iki Şairin Şiirleriyle ve kendi Şarkı yazarlığıyla kurduğum iliŐkinin doğal bir sonucu olarak ortaya ıktı. Yukarıda da değindiğim gibi, ben Şiir okurken yalnızca sözcükleri değil, çoğu zaman onların içinde saklı olan müziği de duymaya çalıŐıyorum. Sanki sürekli ‘‘Bu Şiir bir Şarkı olsaydı nasıl bir Şarkı olurdu?’’ sorusunun cevabını arıyorum. Bazı Şiirler daha ilk anda bir melodi, bir ritim, hatta bütünüyle bir ses dünyası çağırıyor bende. Onlar, neredeyse kesintisiz bir akıŐla besteleyiverdiğim Şiirler oluyor. Geçtiğimiz on iki yıl boyunca bestelediğimiz Şiirler de tam olarak böyle ortaya çıktı ve Şarkı Şarkı birikmeye başladı. Sonra, hayattayken mektuplar üzerinden bir dostluk sürdürmüŐ ve birbirlerinin Şiirlerine duydukları hayranlığı dile getirmiŐ bu iki çok sevgili Şairi, bizim Őarkılarımız üzerinden aynı albümde buluŐturma fikri doğdu. Adını sevgili Ayşe Sarısayın’ın önerisiyle, bir Gülten Akın dizesinden ilhamla alan ‘‘Şiir Eski Suç Ortağımız’’ albümü bütünüyle bu iki Şairin Şiir bestelerinden ya da benim daha çok sevdiğim tabirle ‘‘Şiir Őarkıları’’ndan oluŐuyor. Albmn ilk yarısında Gülten Akın’ın, ikinci yarısında ise Behçet Necatigil’in Şiirleri var. Ben bunu iki ayrı bölümden oluşan ama aynı duygusal evrende buluŐan tek bir anlatı gibi hissediyorum. Detlere gelirsek; birlikte söylediğim isimleri baŐlangıçta farklı kuŐakları bir araya getirmek gibi kavramsal bir fikirle seçmedim. Her Şarkının kendine ait bir sesi ve karakteri var. Ben daha çok o Őarkıyı kimin sesiyle, sözüyle, yorumuyla yan yana duyduğumu takip ettim. Birsen Tezer’in, Can Güngör’n, Nilipek.’in, Simge Pınar’ın ve Bülent Ortaçgil’in çok farklı müzikal dünyaları var ama her birinin bu Őiirlerle ve Őarkılarla kurabileceği çok kendine özgü bir iliŐki olduğunu hissettim. Sesine, sözüne Şiir düŐmüŐ; Şiir bestelemiŐ ya da Şiir besteleri yorumlamıŐ besteci ve yorumcuları bu albümde bir araya getirmek istedim: ‘‘Şiir bizim eski suç ortağımız / Biz ne iŐlediysek onunla iŐledik’’ diyebilmek hep beraber. Albüm Őekillendike bunun gerçekten kuŐaklar arası bir buluŐmaya dönüŐtüėünü ben de daha çok fark etmeye başladım. Onlarca yıl önce yazılmıŐ bir Şiir, farklı kuŐaklardan müzisyenlerin sesinden ve bugünün

müzikal dili içinden yeniden geçtiğinde artık yalnızca geçmiŐe ait bir metin olarak kalmıyor. Müzik aracılığıyla hâlâ yaŐayan, dönüŐen ve bugün de bize çok Şey söyleyen metinler olarak yeniden dolaŐıma giriyor.

Necatigil eşine yazdığı bir mektupta söyle diyor: ‘‘Küçük Şairin köklü temalarından biri olan ‘serin mavi’ hiç değilse İŐstanbul’a kadar, beŐ on gün için bizindir.’’ Şarkı yeni bir yorumla ve Bülent Ortaçgil’le yaptığınız detle geçen ay yayımlandı ama hikyesi hayli eskilere uzanıyor. Aradan geçen yıllarda neler oldu, bugünlere nasıl gelindi?

YanlıŐ hatırlamıyorsam 2013’n ortalarıydı. Emre Can’la birlikteliğimiz baŐlayalı çok olmamıŐtı ve birlikte müzik yapmak, Őarkılar bestelemek daha ilk günden itibaren iliŐkimizin sarsılmaz bir parçası olmuştu. Tam o dönemde Emre Can’ın kuzeni, Necatigil’in ilk torunu Mehmet, bize ‘‘Serin Mavi’’nin ilk bölümünü bestelediğini ama devamını henüz tamamlamadığını, bizim de üzerine çalıŐmak isteyip istemeyeceğimizi sordu. Mehmet’in bestelediği kısmı dinler dinlemez aŐık olduk. Bugünkü Őarkıda bu bölüm giriŐten, Bülent Ortaçgil’in söylediği kısımdan ve nakarattan oluŐuyor. Ardından Şiirin çok daha karanlık bir ruha bürünen; ıkıŐsızlık, sıkıŐmıŐlık ve nefessizlik duygusunun aėırlaŐtıėı bölümlerini Emre Can’la biz bestelemeye baŐladık. Őarkıda benim söylediğim kısımlar da bunlar. Bu bölümlerin müziğinde Şiirdeki karanlığı daha belirgin biçimde hissettirmek istedik. Burada huzurlu ya da umutlu tınılara pek yer yoktu. Mehmet’in kurduğu temel melodik motifi ve akor yürüyüŐünü koruyarak onu minör bir dünyaya taŐıdık ve ikinci bölümü bu Şekilde besteledik. Böylece ‘‘Serin Mavi’’, bugün dinlediğimiz temel formuna kavuŐmuŐ oldu. Sonraki yıllar boyunca bu Őarkıyı Mehmet’le birlikte olduğumuz her fırsatta det halinde söyledik; Necatigil sempozyumlarında, aile meclislerinde, sahnelerde, hatta bazen farklı ülkelerde Türkçe bilmeyen insanlara aldık. ‘‘Serin Mavi’’ ve dolayısıyla Şiirin kendisi, on iki yılı aŐkın süredir nereye gittiysek bizimle geldi, dinleyenler Türkçe bilsin ya da bilmesin, Şarkıya verilen tepkinin çok güçlü olduğunu gördük. ‘‘Şiir Eski Suç Ortağımız’’ albümünün fikri ve dünyası Őekillenmeye baŐladıėında ise Bülent Ortaçgil’in yorumunun değmesinin Őarkıyı tam olarak hayal ettiğimiz yere taŐıyacaėını çok güçlü biçimde hissediyorduk. Beğendiğini ve benimle söylemeyi kabul ettiğini öğrendiğimizde dünyalar bizim olmuştu. Ben Ortaçgil’in Őarkılarıyla büyümüŐ, kendi Şarkı yazarlığımda da ondan çok Şey öėrenmiŐ ve ilham almıŐ biriyim. Dolayısıyla bu buluŐma benim için yalnızca bir det olmanın çok ötesinde; müzikal yolculuğumun en gurur ve mutluluk verici anlarından biri oldu. Onun o kendine özgü yorumu, sakinliği ve Şarkıya yaklaŐma biçimi ‘‘Serin Mavi’’ye bana kalırsa olağanüstü yakıŐtı. Bir bakıma 2013’te üç genç insanın bir Şiirin baŐında baŐlayan hikyesi, on iki yılı aŐkın bir süre sonra bu Şiirin Ortaçgil’in sesiyle buluŐmasına kadar uzandı. Umarım dinleyenler de bu uzun hikyenin sonunda ortaya çıkan buluŐmayı bizim kadar sever ve Necatigil’in bu eŐŐiz Şiirini Bülent Ortaçgil ve benim yorumumla dinlemekten keyif alır.

Dedeniz Necatigil sizi ancak birkaç kez görebilmiş, “Mehmet Esemem’in doğumuna ve bu akşamki toplantıya dair” başlıklı şiiri size bırakarak kısa bir süre sonra aramızdan ayrılmıştı. Onu görememiş olsanız da şiirleriyle, anılarıyla yaşamaya devam ettiği bir evde büyüdünüz. Necatigil’e ilişkin ilk algınız neydi, çocuk bakışıyla oluşan bu algı sonrasında nasıl gelişti, ya da değişti mi?

Ben doğduğum dönem itibarıyla sevincin ve hüznün bir arada yaşandığı bir zamana denk gelmiş oldum. Aileye yeni biri katıldıktan kısa bir süre sonra beklenmedik bir kayıp yaşanmış. Ben büyürken de bu kaybın yerini yavaş yavaş anılar ve geride bıraktığı eserler almaya başlamış. Çocukken Necatigil’e ilişkin ilk algım; evlerdeki kitapları, duvarlarda asılı şiirleri, anneannemin evindeki eşyaları ve tabii onun sık sık anlattığı anılar üzerinden oluştu. Bütün bunlar bende, sanki uzaklarda bir yerde ama bir yandan da hâlâ aramızda olan biriyim gibi bir his yaratıyordu. Necatigil’in edebi anlamdaki önemini ise aslında biraz daha geç idrak ettim. Adına düzenlenmeye başlanan ödül töreni, okulda ya da çevremde torunu olduğum öğrenildiğinde insanların verdiği tepkiler elbette çok önemli bir edebiyatçı olduğunu bilmeme ve bunun farkında olarak büyümeme neden oluyordu. Ama belki bütün bunların içine doğduğum ve benim normalim olduğum için, belki de o yaşlarda dikkatim başka yerlerde olduğundan, ona dışarıdan bir gözle bakabilmem vakit aldı. “Çünkü asıl şiirler bekler bazı yaşları,” demiş şair. Benim için de biraz öyle oldu sanırım. Zaman içinde okuyup anlamaya başladıkça, şiirin boyutunu, derinliğini ve ne kadar yoğun bir duygu aktarabildiğini fark ettim. Çocukluğumda anılar ve eşyalar üzerinden tanıdığım kişiyle, yıllar sonra şiirleri üzerinden tanımaya başladığım şair böylece yavaş yavaş birbirine yaklaştı.

Necatigil, “Şiir üzerinde kalemle değil dille çalıştığım için kelimelerin birleşmesindeki ses duyulsun isterim,” diyor. Şimdiye dek bestelediğiniz “Serin Mavi, “Yıldızlarda Uyku”, “Dağlarda Ateşler” gibi şiirleri düşündüğünüzde bu bağlamda neler söylersiniz? Neydi sizi dedenizin şiirlerini bestelemeye yönlendiren duygu ve bu şiirleri seçmenizin nedeni?Bestelerden bağımsız baktığınızda, Necatigil’den en çok hangi şiirler kaldı sizde?

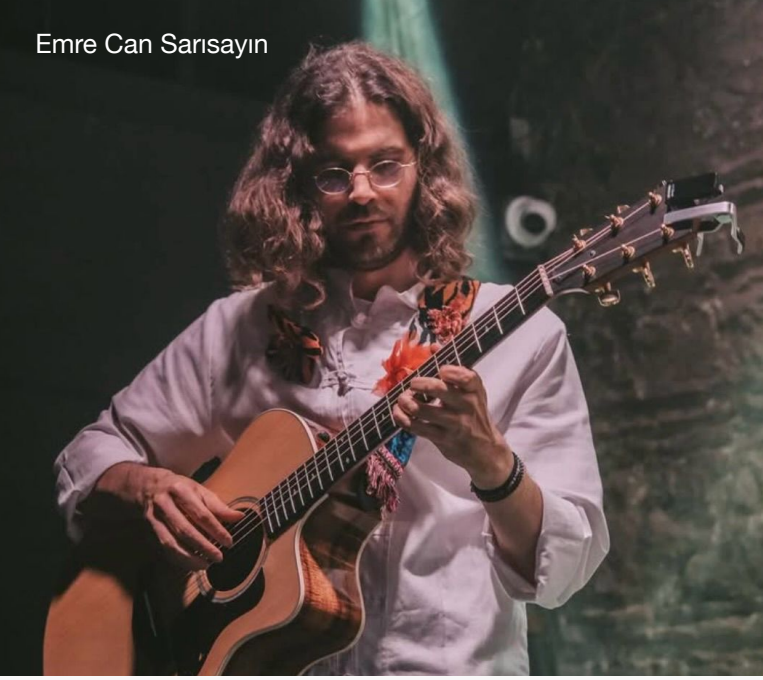
Normalde beste yaparken çoğu zaman önce bir melodi oluşur ve o melodi kendine bir söz arar; bazen de söz ve melodi aynı anda gelir. Şiir bestelerken ise durum biraz farklı. Çünkü şiirin zaten kendi fonetiği, ritmi ve hatta bir anlamda kendi melodisi var. Necatigil’in sözünü ettiği, kelimelerin birleşmesinden doğan o ses de bunun önemli bir parçası. Bu yüzden var olan bir şiiri bestelemek bana göre biraz daha zor ve aynı zamanda daha seçici bir süreç. Çünkü her şiir prozodik ve melodik olarak bestelenmeye aynı ölçüde izin vermiyor. Bir anlamda müzik şiiri değil, şiir müziği seçiyor. Belki de en heyecan verici tarafı, onun

kendi tınısıyla sizin müzikal dilinizin birbirine değebildiği o yeri bulmak. Benim seçimlerimde öncelikle şiirin müziğe ne kadar alan açtığı, ardından da bende nasıl bir duyum bütünlüğü yarattığı belirleyici oldu. Bestelerden bağımsız düşündüğümde ise “Hüthüt”, “Dönme Dolap”, “Gece ve Yas” ilk aklıma gelen şiirler. Özellikle “Hüthüt”ün melankolisi ve “Necatigil yok şimdi / Belki bir gün olmuştur.” dizeleriyle, her şeyin gelip geçtiği bu dünyada, kendisinin de bir gün var olmayacağı gerçeğini bir bilgelik ve teslimiyetle kabullenerek şiiri bağlaması beni çok etkilemiştir.

Necatigil’den yapılan ilk beste 1970 yılında İlhan Usmanbaş’ın “Behçet Necatigil’in Kareler şiir demeti üzerine sesler, konuşmacılar, koro ve çalgı topluluğu için” adlı çalışmasıydı, izleyen yıllarda bestelenen pek çok şiiri oldu. Mesleğiniz gereği uzun yıllardır müzik alanındasınız. Sizce günümüz dünyasında bu besteler nasıl bir karşılık görüyor, bir şairin sonraki kuşaklara aktarımı açısından bu çalışmaların yeri hakkında ne düşünüyorsunuz?

Bence bu tür çalışmalar ana akım olmayan pek çok iş gibi, bugün daha çok meraklısına ulaşan bir alanda kalıyor. Şiirin, derinliğin ve belki genel olarak duyguyla baş başa kalmanın eskiye kıyasla hayatımızda daha az yer tuttuğu bir dönemdeyiz. Hatta giderek biraz daha o yöne doğru ilerliyoruz. Dolayısıyla şiirden yola çıkan, dinleyiciden de belli bir dikkat ve merak isteyen müziklerin geniş kitlelere ulaşması zaten çok kolay değil. Daha çok gerçekten bu tür işlerle ilgilenen, onları arayan bir dinleyiciye ulaşıyorlar. Öte yandan bir şairin sonraki kuşaklara aktarılması açısından bu çalışmaların önemli olduğunu düşünüyorum. Çünkü bir şiirin müzikle yeniden karşılaşması, onu başka bir zamana ve başka bir dinleyiciye taşıyabiliyor. Belki o şairi hiç okumamış biri bir şarkı aracılığıyla şiirle karşılaşır ve oradan şairin dünyasına girer. Bu anlamda beste, aynı zamanda şiire açılan başka bir kapı oluyor.

Dedeniz Necatigil’le hiç karşılaşmadınız ama şiirleriyle, anılarıyla yaşamaya devam ettiği bir evde büyüdünüz. Necatigil’e ilişkin ilk algınız neydi, çocuk bakışıyla oluşan bu algı sonrasında nasıl gelişti, ya da değişti mi?

Annem Ayşe Sarısayın’ın dedemle ilgili anılarını yazdığı ilk kitabı çıkıp da ben okuyana kadar dedemin bendeki izlenimi; bazıları okul kitaplarında da karşıma çıkan önemli şiirler yazmış, çok çalışkan, erken kaybedilmiş, özlenen, sevilip sayılan biri şeklindeydi. Doğduğumdan beri hayatımın bir parçasıydı: Büyüdüğüm evlerin duvarlarında şiirleri, dolaplarında yazdığı veya çevirdiği onlarca kitap vardı. Adına düzenlenen şiir ödülü için her yıl tüm aile seferber olurdu. Beraber çizgi film izlerken bir keresinde “Deden de çok severdi çocuklarla çizgi film izlemeyi, yaşasaydı birlikte izlerdiniz” dediğini hatırlıyorum anneannemin. Necatigil Şiir Ödülü’nü alan şairler, konuşmalarında “Necatigil Şiiri”nin Türk Şiiri ve kendi şiirleri üzerine etkilerini anlatıyorlardı. Bazı öğretmenlerim Necatigil’in torunu olduğumu öğrendiklerinde onun öğrencisi olduklarını ve dedem sayesinde öğretmen olmaya karar verdiklerini söylerlerdi. Yani dedem, çocuk Emre Can’ın gözünde çok önemli işler yapmış, herkesin sevdiği, saydığı ve beni tanımış olsaydı çok sevecek, benimle oyunlar oynayıp çizgi filmler izleyecek biriydi. Sonra ben 13-14 yaşındayken annemin dedemle ilgili anı kitabı *Çok Şey Yarım Hâlâ* çıktı. Hayatımın bu kadar ortasında duran ama yine de sadece parça parça bildiğim birini biraz daha yakından, insan olarak tanıma fırsatı bulmuştum annemin anıları sayesinde. Çekingendi, mütevazıydı, derinlikliydi. Lise yıllarında şiir kitaplarını karıştırmaya başladım. Bazı şiirler kendini bana açıyordu, bazılarınınnsa zamanı henüz gelmemişti. Bir edebiyat dersi projesi kapsamında iki arkadaşım ile birlikte bir şiir bestesi çalıp söylemeye soyunduğumuzda Erkan Oğur’un bestelediği “Nilüfer” şiiriyle tanıştım. Proje araştırmaları sırasında bu şiirin şimdi kimin yazdığını hatırlamadığım uzunca bir

çözümlemesini bulmuştum internette. Büyülenerek bir çırpıda okuduğumu hatırlıyorum. Şiirdeki ince mitoloji göndermeleri, farklı dizeler arasında parça parça kurulan ve şiiri ileri taşıyan bağlantılar, bütün bunların son derece sade ve yalın bir şekilde ifade edilirken bir yandan da başka türlü nasıl anlatılacağını hiç bilemediğim duyguları anlatabilmesi, şiirin sanki içinde saklı olan ve bestelendiğinde ortaya çıkan müziği...

İleriki zamanlarda da dedemle ve şiiriyle ilgili algımda dönüşümler olmuştur elbette, ama galiba ilk kez insanların neden onun “büyük ve önemli işler” yapmış olduğunu düşündüğünü o zaman anladım. Necatigil şiiri hayatımın akışına arka planda eşlik eden bir şey olmaktan çıkıp gerçekten bir anlam kazanmaya ilk böyle başladı.

Lise yıllarınızda bir grup arkadaşınızla birlikte “Solgun Bir Gül Dokununca” şiirini besteleyip yorumlamışsınız. Çok sonraları Mehmet ve Bade’yle birlikte tekrar Necatigil şiirlerine döndünüz. Bu dönüş nasıl oldu ve bunca yıl Necatigil şiirleriyle haşır neşir olduktan sonra en çok hangi şiir/ler kaldı sizde?

Lise yıllarında gitar çaldığım bir metal müzik grubum vardı. ‘Cover’ parçalara ek olarak kendi parçalarımızı da çalmak istiyordum, beste yapmaya başlamıştım. Şimdi düşününce fark ediyorum ki bir Necatigil şiiri besteleme fikri, o şiiri çok sevdiğim için veya bestelenebilir bulduğum için değil de, aslında böyle bir beste anneannemi, annemi ve o zamanki bir dersane hocamı (o da Necatigil’in onu çok seven bir öğrencisiydi) mutlu eder ve gururlandırır düşüncesinden çıkmış... “Solgun Bir Gül Dokununca”yı seçmem ise solgun gül imgesinin metal müziğe uygun bir imge olmasından kaynaklıydı. Şiirin anlattıklarını o zaman belki çok az anlamış olsam da bu besteleme süreci bana çok şey öğretmişti: Aslında çalmayı bilmediğim davul, klavye gibi enstrümanlara partiyonlar yazmayı denemiştım; grubumla ilk kez bu şarkı için bir stüdyoya gidip kayıt almıştık, zaman kısıtımız olduğundan hatasız çalabilmek için öncesinde çok çalışmıştık. Sonrasında üniversite ve yüksek lisans yıllarında müzik yavaşça ikinci plana geçti. Bu sırada yeni Necatigil şiirlerinin yanında başka şairler ve şiirler de hayatıma girdi. “Solgun Bir Gül Dokununca” gibi önceden karşılaştığım başka Necatigil şiirleri yeni anlamlar kazandı, hayatıma başka şekillerde eşlik etmeye başladı. Gezi yıllarında Bade’yle kavuştuk. En başından şiirle, müzikle iç içe... Bana ilk çaldığı parça Birhan Keskin’in aynı isimli şiirinden bestelediği “Penguen” olmuştu. Birbirimize şiirler okuyor, yolluyor, şarkı sözleri yazıp besteliyorduk. Tam bu zamanlarda Mehmet, “Serin Mavi”nin bestelediği ilk üç bölümünü bize dinletmişti. Bayılmıştım. Gitar partiyonları o kadar güzeldi ki bir an önce öğrenip çalmak istemiştım. “Şiirin devamı daha karanlık geliyor bana, o kısma nasıl devam edeceğime karar veremedim,” dediğini hatırlıyorum.

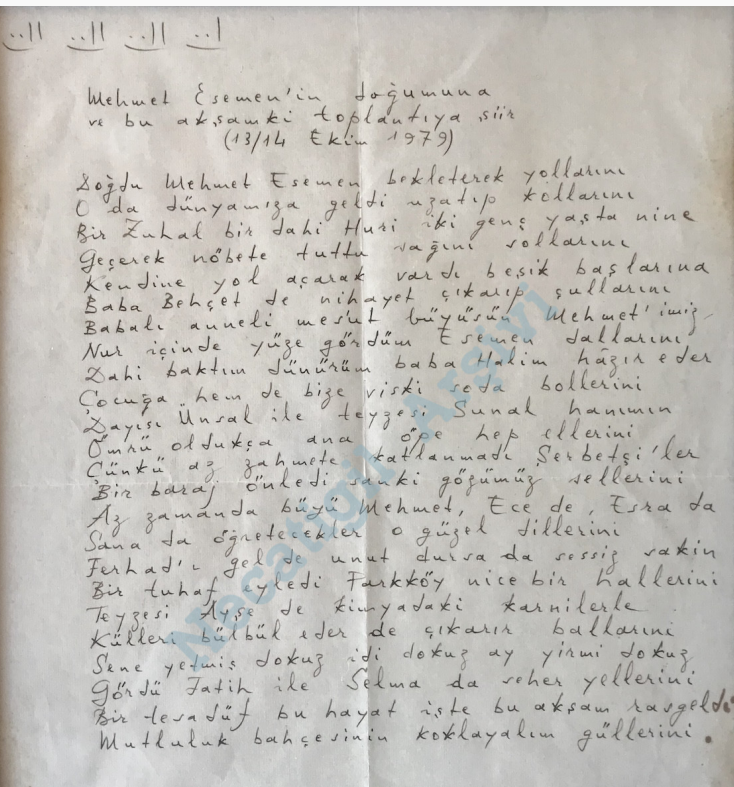
Şarkının mi majör tonundaki gitar partiyonunu öğrendikten sonra aklıma ergenlikte çaldığım, ikinci bölümünde aynı tonun minörüne geçen klasik gitar parçaları geldi. Mehmet'in yazdığı partiyonu minörleştirerek çalsam nasıl olur diye denerken, Bade şiirin kalan dörtlüklerini bestelemeye başladı. Eklenen minör bölümle birlikte çok geçmeden tüm şiir, mümkün olduğunca az müdahale ile bestelenmiş oldu.

Dedemin şiirleriyle bunca yıl haşır neşir olduktan sonra bu dönemde bende en çok iz bırakanlar: "Nilüfer", "Sevgilerde", "Solgun Bir Gül Dokununca", "Panik", "Serin Mavi", "Engeller", "Heraklit'in Suları", "Küskün Yolcunun Türküsü", "Hüthüt", "Zaman Kayması". Bu liste yıllar içinde sürekli değişti, hâlâ da değişiyor.

"Yirmisinde mi erken, otuzunda belki!" ya da "Çünkü asıl şiirler bekler bazı yaşları" dizelerini de hatırlayarak baktığınızda, Necatigil'i ve onun edebi mirasını günümüz koşullarında nasıl yorumlarsınız?

"Solgun Bir Gül Dokununca"yı bestelememe neden olan dokununca solan gül imgesi çok seneler sonra, Bade'yle "Başarı ve beğeni beklentisine hiç girmeden, sadece sevdiğin için üretim yapmak mümkün olabilir mi?" sorusunun cevabının peşinde gittiğimiz, kitaplarını okuyup etkilendiğim bir Tibet Budizmi öğretmenin Viyana'daki seminerinde, hiç beklenmedik bir şekilde farklı bir anlam kazandı. Şair belki de burada büyük hayalleri kurulan, özlenen, arzulanan ama gerçeğe temas ettiği anda bir gül gibi solan heveslerimizi anlatıyordu.

Şairin eğilip topladığı güller, insanların geçip giderken ardında bıraktığı, solmuş, yarım kalmış, ifade bulamamış hevesleriydi... Bade'yle seminerin ortasında birbirimize dönüp kısık sesle ve heyecanla bunu konuştuğumuzu hatırlıyorum. "Solgun Bir Gül Dokununca"yı besteledikten belki yirmi yıl sonra, otuzlarımda daha bütünlüklü şekilde anlayabildiğimi hissetmişim. Şairin dediği gibi, "Yirmisinde mi erken, otuzunda belki!" "Heraklit'in Suları" ve "Zaman Kayması"nı bir önceki sorudaki listeyi hazırlarken yeniden okuduğumda daha önce hiç düşünmediğim anlamlarla, farklı bir perspektiften okudum. Aynı "Nilüfer"de ve "Solgun Bir Gül Dokununca"da olduğu gibi, daha bütünlüklü bir şekilde anlayabildiğimi hissettim bu şiirleri. Yine şairin dediği gibi, "Çünkü asıl şiirler bekler bazı yaşları". Bu iki dizesi, şiirin de insan gibi zamana ihtiyaç duyabileceğini bilen biri olduğunu gösteriyor bana Necatigil'in. Gitgide hızlanan ama hâlâ çok çiğ bir çağda, insanların geçip giderken ardında bıraktığı solmuş duygularını, heveslerini toplayıp biriktiren; evlerde, sokaklarda, çarşı pazarda akan sıradan gündelik hayata sıkışmış ama aslında sıradan olmayan ayrıntıları hiç acele etmeden ve büyük bir sadelikle okuyucusuna hatırlatan bir şair bence Necatigil. Bu yüzden de şiirinin beklediği telaşsız özeni ve sabrı veren okuyucuya çok büyük bir ödül sunduğunu düşünüyorum onun günümüz koşullarında. Ancak hazır olduğumda bana kendini açacak daha nice şiiri olduğu ve bu şekilde bir ömür hayatıma eşlik etmeye devam edeceği için de çok seviniyorum.

Serin Mavi kitabının ilk baskısı 1999 yılında Selma Necatigil ve Ayşe Sarısayın tarafından yayına hazırlanmıştı. Necatigil'in eşine yazdığı mektuplardan oluşan bu kitap, Huriye Necatigil'in vefatının ardından boşaltılan evde bulunan yeni mektuplarla genişletilerek, karşılıklı hale getirildi (4. Baskı, 2017). Kitapta, otuz yıllık evliliklerinin, şiire ve edebiyata adanmış hayatlarının izlerini sürmek mümkün.

Ve nedir biz "küçük aile"nin kazancı, hayattan? – Birbirimize karşı derinlerde sevgi ve kâğıtlarda şiirlerden başka?

(Necatigil'in 2 Temmuz 1955 tarihli mektubundan)

Susuzluktan çatlayan kuru topraklar yağmur damlalarını nasıl emip yok ederler, bilirsin. Mektubunu öylesine hasretle, gözlerimle yutarcasına defalarca okudum.

(Huriye Necatigil'in 12 Temmuz 1955 tarihli cevabından)

13/14 Ekim 1979'da yazdığı, "Mehmet Eşemen'in doğumuna ve bu akşamki toplantıya şiir" in iki özelliği var: Necatigil'in klasik tarzdaki son şiiri ve aile için yazdığı tek şiir olması.

KÜTÜPHANESİ'NDEN

Necatigil, Max Kemmerich'in bu kitabını *Tarihte Garip Olaylar* başlığıyla 1952'de çevirmiş, Varlık Cep Kitapları serisinden yayımlanan kitap 1968'de ikinci baskısını yapmıştı. Kütüphanesinde Kemmerich'in 1926 tarihli bu ilk baskısının yanı sıra aynı seriden *Moderne Kultur-Kuriosa* da yer alıyor. Ex-libris, 1934'e ait.

Ex-librisli kitaplardan: *Kultur-Kuriosa*, Max Kemmerich, 1926

<https://necatigilinodasi.com/kutuphanesi/kultur-kuriosa/>

Künye

Katalog numarası: BN.LIB.02.03.0002

Tarih:1934

Dil: ALM

Etiketler: Kultur-Kuriosa, Max Kemmerich

Katkıda bulunanlar: Max Kemmerich

Belge türü: Kitap

Baskı türü: Baskı

Hak sahibi: Necatigil ailesi

Kataloglayan: Serenad Demirhan